

реїздів, ін. дорожніх споруд, або особою, яка виконує такі роботи, якщо таке порушення спричинило потерпілому серед. тяжкості тілесне ушкодження, тяжке тілесне ушкодження або смерть. Злочин посягає на безпеку дорожніх умов руху трансп. засобів (далі – ТЗ), унаслідок чого спричиняється шкода життю та (чи) здоров'ю людини, а за певних обставин – також відносинам власності.

Дорожні умови (проїжджа частина дороги, дорожні знаки та розмітка, залізничні переїзди тощо) займають важливе місце в системі заходів із забезпечення дорожнього руху, а тому їх тех. стан має відповідати вимогам відповід. правил, норм та стандартів. Зокрема, йдеться про стан дорожнього покриття (рівність, хороше зчеплення з колесами, відсутність сторонніх предметів тощо), якість дорожньої розмітки, наявність попереджувальних знаків, освітлення, обладнання залізниць переїздами для автомобілів тощо. Дорожні умови вважаються якісними (такими, що відповідають вимогам безпеки), якщо вони забезпечують водіям ТЗ можливість безпечно й комфортно рухатись у межах дозволеної швидкості, адекватно та своєчасно реагувати на зміни умов руху.

Порушенням вважається повне невиконання діючих нормативів, неналеж. (часткове) їх виконання або вчинення дій, що прямо цими нормативами заборонені. Таке порушення може бути вчинене лише під час буд-ва, реконструкції, ремонту чи утримання автомоб. доріг, вулиць, залізничних переїздів, ін. дорожніх споруд. Диспозиція норми цієї статті належить до бланкетних, а тому для встановлення характеру

ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ, НОРМ І СТАНДАРТІВ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ УБЕЗПЕЧЕННЯ ДОРІЖНЬОГО РУХУ – злочин, передбачений ст. 288 КК. Крим. відповідальність за цей злочин, вчинений особою, відп. за буд-во, реконструкцію, ремонт чи утримання автомоб. доріг, вулиць, залізничних пе-

порушення необхідно звертатися до правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення дорожнього руху. Поняттям «будівництво» охоплюються роботи із створення нових автомоб. доріг (підготовка ґрунтового насипу, викладання матеріалів основи та покриття, облаштування віражів, водовідвідних каналів тощо). Під час використання дорожніх умов відбувається їх природ. зношення (напр., деформується покриття дороги, стирається розмітка, перегоряють лампи вуличних світильників). Крім того, зростають вимоги до якості, що пов'язані зі збільшенням кількості користувачів ТЗ. Уповільнення темпів можливого зношення (погіршення) дорожніх умов здійснюється під час їх утримання (прибирання проїжджої частини від сміття та снігу, вирубування чагарників на узбіччях, поновлення розмітки тощо). Усунення негативних наслідків експлуатації здійснюється під час ремонту (відновлення до проектного стану), а поліпшення якості дорожніх умов – під час їх реконструкції (ремонт, що передбачає підвищення трансп.-експлуатаційних характеристик, напр., збільшення кількості смуг для руху).

Автомоб. дорога поєднує у собі шляхи безпосереднього руху ТЗ (автомоб., самохідних машин, тракторів, мотоциклів, велосипедів, мопедів, гужового транспорту), а також пішоходів та ін. учасників дорожнього руху. При цьому рух по дорозі ТЗ відбувається в межах зони відведення (земельна ділянка, на якій вимощена дорога, у т. ч. проїжджа частина, узбіччя, штучні споруди та ін. обстановка) та «червоних» ліній (зовн. межа пішохідного тротуару вздовж ав-

томоб. дороги). Визначальною характеристикою автомоб. дороги, що стосується безпеки руху, є її трансп.-експлуатаційні показники (дозволена швидкість, інтенсивність та склад дорожнього руху, рівень аварійності, якість дорожнього покриття тощо) та геометричні параметри (ширина проїжджої частини, її рівність, кількість смуг для руху, наявність тротуарів, узбіч тощо). Дещо синонімічним до поняття «автомобільні дороги» є поняття «вулиця» з тією гол. відмінністю, що мова йде про автомоб. дорогу, однак у межах певного нас. п. До залізничних переїздів належать перетини автомоб. дороги та залізниці в одному рівні, що облаштовується переважно на прямих ділянках цих двох доріг та поза залізничних станцій чи маневрових колій. Гол. вимога, що висувається до залізничного переїзду – це безперешкодний проїзд через колії ТЗ. До ін. дорожніх споруд належать автомоб. мости, шляхопроводи, тунелі, естакади, водовідвідні та снігозахисні конструкції, утримуючі стіни. Ними також визнаються зупинки громад. транспорту, пішохідношвидкісні смуги, майданчики для зупинок та стоянки ТЗ, лінії зв'язку та освітлення, певні елементи обстановки доріг (дорожні знаки, загорожі, світлофори) тощо.

Крим. відповідальність за ст. 288 КК настає лише у тому випадку, якщо цей злочин став причиною заподіяння потерпілому серед. тяжкості тілесного ушкодження, тяжкого тілесного ушкодження або смерті. При цьому винна особа, вчиняючи порушення, легковажно розраховує на ненастання таких наслідків чи взагалі не передбачає, що

вони настануть, хоча повинна була і могла їх передбачити. Порухення може бути вчиненим як умисно, так і через необережність. Визначальною обставиною для встановлення форми вини при вчиненні цього злочину є ставлення особи до небезпеч. наслідків. Тому у цілому злочин, передбачений ст. 288 КК, є необереж.

До крим. відповідальності за ст. 288 КК можуть бути притягнуті як керівники відповід. дорожніх робіт (начальники дорожньо-експлуатаційних діляниць, інспектори руху, майстри, прораби), так і їх безпосередні виконавці (штатні чи залучені за разовими договорами робітники).

Карається злочин штрафом від 200 до 500 н. м. д. г. або випр. роботами на строк до 2-х років, або обмеж. волі на строк до 5-ти років, або позбавл. волі на строк до 5-ти років.

Лит.: Борисов В. И., Гизимчук С. В. Уголовная ответственность за нарушение правил, норм и стандартов, обеспечивающих безопасность дорожного движения. Х., 2001; Мисливий В. А. Злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту. Дп., 2004.

В. І. Борисов, С. В. Гізімчук.